

Academie

Trainingen voor vrijwilligers

*Deskundige vrijwilligers
die leren en blijven leren*

2019

Inhoud

Inleiding	3
Trainers	4
Backoffice	5
Accommodaties	6
Trainingen voor vrijwilligers 2019	
Landelijke introductie cursus voor vrijwilligers - NIEUW	8
Module 0 Veiligheid, Hygiëne en Ziektebeelden - NIEUW	9
Module I Afstemming op de ander	10
Module II Balans in verlies	11
Module III Dichtbij jezelf, dichtbij de ander	12
Module IV Waarden en normen en je eigen persoonlijkheid	13
Module V Verdiepingstraining Ervaren vrijwilliger	14
Module VI Reflectie	15
Module VII Zin in je leven	16
Module IX Voice dialogue: 'Ik en mijn ikken'	17
Module X Voice dialogue - vervolgtraining - NIEUW	18
Module XI Omgaan met dementie	19
Module XII Vrijwilliger tussen beroepskrachten	20
Module XIII Complementaire zorg	21
Module XIV Zorgvuldig signaleren, werken met aandacht	22
Module XV Omgaan met lastig gedrag	23
Module XVI Kookvrijwilligers - NIEUW	24
In company trainingen	
Module A Samenwerken in het hospice	26
Module B Feedback geven en ontvangen	26
Module C Werken vanuit 'de Bedoeling'	27
Maatwerktrainingen	
Introductie cursus VPTZ	28
Aanmeldingsprocedure	29
Tarieven en voorwaarden	29

Nut, noodzaak en aanpak

We krijgen vaak de vraag: moeten vrijwilligers verplicht naar trainingen?

Ons antwoord daarop is Nee. Mensen zonder eigen motivatie steken vaak niet veel op van een training. En hun aanwezigheid kan verstorend en demotiverend werken op andere deelnemers. Daar wordt niemand beter van.

Toch vinden we het belangrijk dat jij als vrijwilliger goed opgeleid bent. Natuurlijk, je hebt veel aan je eigen ontwikkeling en ervaringen, maar van betekenis zijn als vrijwilliger bij iemand thuis of in een hospice vraagt wel iets extra's. Juist in dit werk komt wat je zegt en doet heel precies en je hebt niet veel kans om iets, wat niet zo goed ging, te herstellen.

Wij zien het als een belangrijke kwaliteit van jou als vrijwilliger, dat je je openstelt voor nieuwe inzichten. Dat je je, samen met medevrijwilligers uit het hele land, wilt blijven ontwikkelen, ook al ben je misschien goed opgeleid en/of al met pensioen.

Moeten het persé VPTZ-trainingen zijn?

Ook daarop is het antwoord Nee. Er zijn ook andere aanbieders van trainingen waar VPTZ-leden gebruik van maken. Wat de VPTZ-trainingen onderscheidt is, dat ze in tegenstelling tot andere trainingen, volledig toegespitst zijn op je werk als vrijwilliger in de palliatieve terminale zorg. Bovendien zijn de trainers afkomstig uit het eigen werkveld, naast het feit dat ze een gedegen trainersopleiding van ons ontvangen hebben. De herkenbaarheid en effectiviteit van VPTZ-trainingen is daarom doorgaans groter. Je hebt er gewoon veel aan. Dat specialisme en het belang van goed opgeleide vrijwilligers is ook de reden dat de VPTZ-trainingen door het ministerie van VWS gesubsidieerd worden. En, getuige het gemiddelde rapportcijfer van 8,4: de trainingen worden door de deelnemers hoog gewaardeerd.

En, moet dat altijd in de volgorde van het boekje?

Alweer is het antwoord Nee. Ons advies is wel om te beginnen met module I, II, III en IV. Maar het kan heel goed zijn dat er andere trainingen zijn waar je in jouw situatie veel meer aan hebt. Wel adviseren we iedereen om eerst module I te doen, omdat dit de basis is voor alle VPTZ-trainingen.

Overleg ook met je coördinator wat voor jou de juiste keuze is.

Mag ik jullie bellen of mailen als ik er niet uit kom?

Ja, dat mag. Overleg wel eerst met je coördinator; mogelijk kan die je vragen beantwoorden. Als jullie er samen niet uit komen, bel of mail dan het VPTZ-trainingsecretariaat: 033 - 760 10 70, training@vptz.nl.

Trainers

De VPTZ Academie zet voor haar vrijwilligerstrainingen gecertificeerde trainers in. Mensen die een opleiding hebben gehad als trainer, veel trainerservaring hebben, maar dat niet alleen; zij hebben ook ruime ervaring met het werken in een VPTZ-organisatie. Zij weten wat er speelt, waar je mee te maken krijgt als je werkt als vrijwilliger, coördinator of bestuurder in de palliatieve terminale zorg. En dat is een grote meerwaarde. Deelnemers voelen zich door hen herkend en erkend in wat zij doen en wat hen drijft om het te doen.

VPTZ-trainers:

- Ria van den Berg
- Ans Deunk
- Tjeerd de Graaf
- Veronica Groen in 't Wout
- Margreet Hagelstein
- Rommie Hoopman
- Pauline Jäger
- Gabriëlle Konings
- Lobke Lentjes
- Conny van Luijk
- Erica Makkus
- Ingrid Pool
- Mieke Storm
- Hetty van der Veen
- Carla van Weelie
- Marion Woltjer

In 2018/2019 leiden we nog een nieuwe groep trainers op. Vanaf september 2019 worden zij ingezet op de modules I, II, III en IV.

Backoffice

Backoffice op het landelijk bureau van VPTZ Nederland:

Manager VPTZ Academie:
Riejanne Boeschoten

Administratief medewerker:
Yvette Elsendoorn

Secretariaat trainingen:
Ninette Martinot

Secretariaat trainingen:
Ryan Middendorp

Secretariaat trainingen:
Stephanie Zwanikken

Het secretariaat is telefonisch te bereiken op 033 - 760 10 70 en per e-mail via training@vptz.nl.

Accommodaties

Hieronder vindt u de adresgegevens van de trainingslocaties:

- Dwingeloo:**
Fletcher Landhotel De Borken
Lhee 76, 7991 PJ Dwingeloo
Telefoon: 0521 - 59 72 00
Bereikbaarheid: www.hoteldeborken.nl
- De Bult:**
Fletcher Hotel De Eese Giethoorn
Duivenslaagte 2, 8346 KH De Bult
Telefoon: 0521 - 51 14 54
Bereikbaarheid: www.hoteldeese.nl.
(Hotel De Eese is moeilijk bereikbaar met openbaar vervoer).
- Vasse:**
Het Balkon
Hooijdijk 15, 7661 RA Vasse
Telefoon: 0541 - 51 81 94
Bereikbaarheid: www.hetbalkon.nl
- Apeldoorn:**
Fletcher Hotel Apeldoorn
Soerenseweg 73, 7313 EH Apeldoorn
Telefoon: 055 - 355 45 55
Bereikbaarheid: www.hotelapeldoorn.nl
- Lochem:**
Fletcher Hotel De Scheperskamp
Paasberg 3, 7241 JR Lochem
Telefoon: 0573 - 254 051
Bereikbaarheid: www.hotelscheperskamp.nl
- Amersfoort:**
Fletcher Hotel Amersfoort
Stichtse Rotonde 11, 3818 GV Amersfoort
Telefoon: 033 - 467 99 00
Bereikbaarheid:
www.fletcherhotelamersfoort.nl
- Soest:**
Fletcher Hotel Het Witte Huis
Birkstraat 138, 3768 HN Soest
Telefoon: 033 - 432 82 55
Bereikbaarheid:
www.fletcherhotelhetwittehuis.nl
- Heiloo:**
Fletcher hotel Heiloo
Kennemerstraatweg 425, 1851 PD Heiloo
Telefoon: 072 - 505 22 44
Bereikbaarheid: www.fletcherhotelheiloo.nl
- Wassenaar:**
Fletcher Hotel Auberge De Kieviet
Stoeplaan 27, 2243 CX Wassenaar
Telefoon: 070 - 51 19 232
Bereikbaarheid: www.hoteldekieviet.nl
- Oisterwijk:**
Fletcher hotel Boschoord
Gemullehoekenweg 143,
5062 SB Oisterwijk
Telefoon: 013 - 52 31 600
Bereikbaarheid: www.hotelboschoord.nl
Komt u met het openbaar vervoer? Het hotel heeft een afspraak met het plaatselijke taxibedrijf, dat u voor € 7,50 van NS station Oisterwijk naar het hotel brengt. Bel daarvoor Taxi Van Nuenen: 013 - 5111 333.
- Deurne:**
Fletcher Kloosterhotel Willibrordhaeghe
Vlierdensweg 109, 5753 AC Deurne
Telefoon: 0493 - 75 09 10
Bereikbaarheid:
www.fletcherkloosterhotel.nl

Landelijke introductie cursus voor vrijwilligers

Op veler verzoek biedt de VTPZ Academie dit jaar voor het eerst een introductie cursus aan op basis van open inschrijving. Deze is bedoeld voor aspirant-vrijwilligers wiens organisatie zelf geen kans ziet op korte termijn een introductie cursus te organiseren en die toch graag willen starten met hun vrijwilligerswerk.

De inhoud van de cursus is gelijk aan de introductie cursus die leden zelf verzorgen en er wordt eveneens gebruik gemaakt van de VPTZ online zelfstudie.

In deze cursus maak je kennis met het werk bij cliënten thuis of in hospices. Het biedt ook de kans om te ontdekken of het werk echt bij je past.

De onderwerpen zijn:

- Vrijwilliger bij VPTZ
- Palliatieve terminale zorg: fundamenten, geschiedenis en organisatie
- Communicatie
- Verlies, dood en rouw
- Veiligheid en hygiëne bij de verzorging
- Zingeving
- Euthanasie en palliatieve sedatie

Resultaat

Met deze training ben je als vrijwilliger goed voorbereid op het werk dat je gaat doen voor VPTZ. Je ontdekt wat het werk inhoudt, wat je zoal tegen kunt komen en wat van jou wordt verwacht. De training geeft je ook inzicht of het VPTZ-vrijwilligerswerk bij jou past.

Voorafgaand aan de training krijg je een inlogcode voor de online zelfstudie. Daarmee bereid je je voor op de trainingsbijeenkomsten en kan je achteraf het materiaal nog eens inkijken.

NB: De eigen bijdrage is wat hoger dan die van de andere VPTZ-trainingen. Dit komt doordat deze training niet gesubsidieerd wordt.

Ga je als coördinator zelf de introductie cursus geven? Ga dan naar pagina 28.

Data	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Sept	Okt	Nov
Apeldoorn					16/17				
Soest								1/2	
Wassenaar									7/8

Veiligheid, Hygiëne en Ziektebeelden

Kennis is niets zonder levenskunst. Voltaire

Deze module is een samenvoeging van twee 1-daagse modules. Veel vrijwilligers die deze modules volgden, lieten ons weten dat ze de kennis uit deze modules graag in een eerder stadium hadden willen verwerven.

Als vrijwilliger draag je geen medische verantwoordelijkheid en verricht je ook geen medische handelingen. Een achtergrond in de zorg is dan ook niet nodig. Toch is het zinvol en kan het je helpen als je enige medische basiskennis hebt. Het geeft je meer inzicht en rust in je zorg als vrijwilliger en het is vaak van grote waarde in een aantal praktische aspecten van je werk. Zo kan het op tijd signaleren van bepaalde zorgproblemen bijdragen aan het comfort van een cliënt/gast. Daarnaast is het belangrijk dat je weet welke risico's er zijn op het gebied van veiligheid en hygiëne en hoe je daar zorgvuldig mee om kunt gaan, voor de gast/cliënt, mantelzorger, jezelf en je omgeving.

In de training bespreken we daarom verschillende ziekteverwekkers en enkele belangrijke besmettelijke ziektes. Welke maatregelen kun je nemen? En je krijgt informatie over een aantal ziektebeelden die je vaak tegenkomt in de palliatieve terminale zorg. Welke symptomen zijn te verwachten bij die ziektebeelden, wat zijn signalen van de terminale fase en wat kun jij met die kennis betekenen?

Aan de orde komen o.a.

- Kennis over ziekteverwekkers, besmettelijke ziektes en bijbehorende zorgvuldigheid in de zorg.
- Goede hygiëne voor jezelf en voor de ander.
- Voorbehouden en risicovolle handelingen, hoe is dat in jouw organisatie geregeld, waar ligt de ruimte en waar liggen de grenzen?
- Beleid rond veiligheid en hygiëne en je eigen verantwoordelijkheid en grenzen daarin.
- Inhoudelijke kennis van de ziektebeelden waar je het meest mee in aanraking komt en informatie/uitwisseling over de bijbehorende symptomen en wat er kan gebeuren.
- Herkenning van signalen in de palliatieve terminale fase en hoe daarop te reageren.

Resultaat

Je weet beter welke symptomen en signalen je kunt verwachten als je met bepaalde ziekten te maken krijgt. Je bent alerter op gezondheidsrisico's en hebt meer zelfvertrouwen in het hanteren daarvan. Je weet wat belangrijk is met betrekking tot veiligheid en hygiëne. En je komt tot een goede balans tussen verantwoord handelen en ontspannen werken.

Data	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Sept	Okt	Nov
Apeldoorn					9/10				
Lochem							12/13		

Afstemming op de ander

Communicatie gaat niet zozeer over zenden en ontvangen maar over begrijpen en verbinden. Ron van der Jagt

Communicatievaardigheden, specifiek in relatie tot de zorg in de laatste levensfase, zijn van groot belang voor een VPTZ-vrijwilliger. Om 'Er te zijn' is het nodig dat je je blijft ontwikkelen in goed aansluiten bij en afstemmen op de ander. In vervolg op je introductiecursus leer en oefen je in deze training, aan de hand van eigen praktijk-situaties en theorie, hoe je dat zo goed mogelijk doet in je zorg voor gasten/cliënten en naasten.

Luisteren, bij de ander blijven, je eigen aandelen herkennen en loslaten en niet te snel willen oplossen. Bovendien ga je zien wat jouw gedrag kan oproepen bij de ander, welk gedrag jij moeilijk vindt om goed mee om te gaan en welke andere keuzes in gedrag voor jou daarin mogelijk en helpend zijn. Daarbij leer je ook hoe je in de samenwerking met collega-vrijwilligers en beroepskrachten feedback geeft en ontvangt, om zo de kwaliteit van je werk te verbeteren. Door alles heen leer je van elkaar, elkaars verhalen, ervaringen en ontdekkingen.

Aan de orde komen o.a.

- Grondhouding in communicatie rond de laatste levensfase: begrip, ruimte en respect.

- Eigen kracht en valkuilen in communicatie en gedrag leren kennen.
- Luisteren en daarin bij de ander blijven.
- Signaleren en hanteren van non-verbale communicatie.
- Feedback ontvangen en geven.
- Effectieve keuzes leren maken in gedrag.

Resultaat

Je hebt geleerd hoe je bewuste keuzes kunt maken in communicatie en gedrag. Daardoor kun je effectiever inspelen op de communicatie en het gedrag van anderen. Contacten en processen verlopen soepeler, omdat je in bepaalde situaties weet hoe je óók kunt reageren.

Ik dacht dat ik met mijn ervaring op het gebied van communicatie niet meer zoveel te leren had, maar er zijn heel wat kwartjes gevallen. Deelnemer

Data	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Sept	Okt	Nov
Soest	29/30		12/13						5/6
Apeldoorn		7/8							25/26
Heiloo				9/10			11/12		
Wassenaar				4/5			30/1		
Lochem					13/14				
Dwingeloo								3/4	
Giethoorn			28/29						
Vasse								29/30	
Deurne			26/27						11/12
Oisterwijk		14/15					24/25		

Balans in verlies

Als er twee ogen sluiten, komt er een heleboel kijken. Armando

Verlies confronteert je met kwetsbaarheid. Als VPTZ-vrijwilliger zie je keer op keer wat verlies de ander doet en tegelijkertijd roept dat ook eigen verlieservaringen op. Hoe verhoud jij je tot verlies en rouw? Aan de hand van jouw eigen ervaringen en verschillende theorieën staan we stil bij rouw en verlies. We onderzoeken hoe ons gedrag de cliënten, gasten en mantelzorgers kan storen of juist kan helpen. Zo leer je om binnen je eigen mogelijkheden en grenzen er op een goede manier te zijn voor anderen die een verlies meemaken.

Aan de orde komen o.a.

- Gedrag en emoties rond verlieservaringen.
- Persoonlijke kwetsbaarheid herkennen en hoe daarmee om te gaan.
- Helpend en storend gedrag in verliesituaties.
- Eigen mogelijkheden en grenzen in ondersteuning van cliënt/gast en mantelzorger.
- Reflecteren in de cirkel 'Er zijn', hoe geef jij in de praktijk invulling aan 'Er zijn'.

Resultaat

Een open en sensitieve houding in contacten met mensen in verliesituaties, zonder je eigen kwetsbaarheid geweld aan te doen.

Leerzaam om te zien dat wat op het ene moment helpend is, op het andere moment storend kan zijn. Er zijn geen vaste regels voor wat je doet. Deelnemer

Data	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Sept	Okt	Nov
Soest		18/19			21/22				
Apeldoorn			7/8				9/10		
Heiloo									6/7
Wassenaar			19/20					30/31	
Lochem				1/2				7/8	
Dwingeloo							19/20		
Giethoorn				4/5					
Vasse					21/22		25/26		
Deurne								3/4	
Oisterwijk			28/29						14/15

Dichtbij jezelf, dichtbij de ander

Laat je aan de wereld zien zoals je bent, niet zoals je denkt dat je zou moeten zijn. Fanny Brice

Het (onder)zoeken en bepalen van de passende onderlinge ruimte en grenzen is de kern van deze training. Hoe beleef jij afstand en nabijheid, intimiteit en grenzen in relatie tot anderen? Dat is belangrijk, want dat zie je in alles terug in je vrijwilligerswerk. Hoe dichtbij mag je komen? En ook: hoe dicht mag iemand bij jou komen? Hoe neem je je eigen ruimte en grenzen en die van de ander waar en hoe stem je dat goed af? In de training bekijken we dit van verschillende kanten. We behandelen ook het belangrijke thema van ongewenste intimiteit.

Aan de orde komen o.a.

- Eigen motieven met betrekking tot je werk als vrijwilliger in de palliatieve terminale zorg en welke rol dat speelt in het omgaan met grenzen.
- Mogelijke spanningen tussen afstand en nabijheid in het contact met cliënt of gast en mantelzorgers.
- Eigen behoeften en verlangens in deze contacten.
- Jezelf blijven in lastige situaties.
- Onderkennen en tijdig en duidelijk aangeven van grenzen in intimiteit.

Resultaat

In elke situatie en met elk persoon vraag je je af welke afstand en welke nabijheid hier past. Je hebt daarbij oog en oor voor de grenzen van anderen en je bent in staat helder en duidelijk je eigen grenzen aan te geven met behoud van de relatie. Daardoor kun je je werk als vrijwilliger meer ontspannen doen.

Grenzen van de ander zien én die van jezelf, dat is de uitdaging. In deze training ben ik een flinke stap dichterbij mezelf gekomen. Deelnemer

Data	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Sept	Okt	Nov
Soest		13/14							
Apeldoorn					23/24		5/6		
Heiloo								3/4	
Wassenaar					14/15		26/27		
Lochem									18/19
Dwingeloo			14/15						
Giethoorn			7/8						
Deurne							16/17		
Oisterwijk				9/10					

Waarden en normen en je eigen persoonlijkheid

Als jij van mij verschilt, maak je mij niet armer maar rijker.

Antoine de Saint-Exupéry

Iedereen heeft waarden en normen, maar onze onderlinge verschillen in waarden en normen zijn vaak opvallend. Dit betekent dat gewoonten en gebruiken van anderen haaks kunnen staan op die van jou. Soms is het een feest van herkenning en soms botst het intens. Welke heilige huisjes heb jij zoal en welke overtuigingen maken dat je moeite hebt met die van anderen? Daarbij spelen ook je persoonlijke kwaliteiten en die van anderen een rol. Dit kan leiden tot ergernissen in de interactie met anderen. Hoe ga je daar als vrijwilliger mee om? Hoe zorg je dat je geen last hebt van die verschillen?

Aan de orde komen o.a.

- Waarden en normen: wat is wat en welke zijn kenmerkend voor mij?
- Wat is het effect van mijn overtuigingen, waarden en normen in mijn werk?
- Hoe ben ik er voor de ander, hoe kan ik de ander in zijn waarde laten zonder mezelf te ontkennen?
- Hoe zit ik in elkaar, wat is kenmerkend voor mij en hoe verhoudt zich dat tot de kenmerken van anderen?
- Waar liggen mijn grenzen als het gaat om waarden en normen van anderen? Zijn dat wel echt mijn grenzen en hoe hanteer ik die?

Resultaat

Je kent het onderscheid tussen waarden en normen, hoe verschillend die zijn tussen mensen en welke rol ze spelen in de interactie. Na deze training ben je beter in staat om te gaan met deze verschillen en ruimte te scheppen voor jezelf en de ander.

Leerzaam en pijnlijk tegelijk om te ontdekken hoe sterk de invloed van mijn eigen normen is.

Deelnemer

Data	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Sept	Okt	Nov
Soest				9/10					
Apeldoorn			26/27						11/12
Heiloo			21/22						
Wassenaar		5/6							
Lochem							30/1		
Dwingeloo									7/8
Oisterwijk								8/9	

Verdiepingstraining Ervaren vrijwilliger

Ervaring schuilt in de vingers en het hoofd.

Het hart is altijd ervaren. Henry David Thoreau

Ervaren vrijwilligers, zowel in het hospice als bij de thuiszetten, hebben vaak alle trainingen van de VPTZ Academie al gevolgd. Toch willen ook zij zich graag blijven ontwikkelen als vrijwilliger. Tijd voor een nieuwe uitdagende training, met oprismenten en verdieping. Hoe blijf je fris en hoe geef je vorm aan dat extra wat je kunt bieden, omdat je al veel meegemaakt hebt. Hoe kun je op een goede manier tot steun zijn voor gasten/cliënten en collega's die jouw ervaring nodig hebben?

Aan de orde komen o.a.

- Reflecteren op hoe je in het werk staat, waar ben je sterk in geworden, wat is je valkuil als je al wat langer meegaat. Wat zijn nog nieuwe uitdagingen voor je?
- Opfrissen van (vaak weggezakte) theorie rondom rouw en verlies, aangevuld met de nieuwste ideeën daarover.
- Kijken naar je eigen levensloop en familiesysteem en ontdekken hoe je als mens omgaat met ups en downs in het leven. Kennis en begrip hierover helpt je bij het (nog) beter kunnen begeleiden van gast/cliënt en naasten.
- Rouw, verlies en afscheid: hoe bewaar je als (ervaren) vrijwilliger de juiste afstand, zodat het, na zoveel gasten/cliënten waar je door de jaren heen afscheid van moet nemen, hanteerbaar blijft? Hoe voorkom je dat het zo 'normaal' wordt dat je murw wordt.

Om al het voorstaande nog dichterbij te laten komen gaan we aan de hand van een aantal casussen een middag oefenen met een acteur.

Resultaat

Via ontdekkingen en reflecties bij jezelf begrijp je (nog) beter wat er speelt bij de gast/cliënt en hun naasten. Hierdoor heb je beter zicht op wat er gebeurt in jullie onderlinge relatie en reacties op elkaar. Op die manier blijf je zelf beter in balans en kan je (nog) meer betekenen voor de ander.

NB: De training is bedoeld voor vrijwilligers die al minstens 5 jaar bij een VPTZ-organisatie werkzaam zijn. Het is een pittige training, met veel zelfreflectie momenten.

* In deze training wordt gewerkt met een trainer én een acteur. Dat betekent dat de eigen bijdrage per deelnemer iets hoger is, namelijk € 145,-.

Ik was verbaasd over het effect van het werken met een acteur. Dat was heel leerzaam!

Deelnemer

Data	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Sept	Okt	Nov
Soest			27/28						
Apeldoorn								9/10	
Oisterwijk					16/17				

Reflectie

Reflectie wordt het oog van de ziel genoemd. Jacques Bénigne Bossuet

Als vrijwilliger loop je regelmatig tegen lastige situaties aan waarin je tegelijkertijd met omzichtigheid én met daadkracht moet handelen, of met terughoudendheid én aanwezigheid. Reflectie op die intense en essentiële momenten in je werk is van onschatbare waarde. Hoe heb je gehandeld? Wat was het effect? Had je het anders kunnen doen en wat dan, hoe dan? En wat was dan het effect geweest? Door gericht terugkijken en reflecteren leer je veel van je eigen ervaringen. In deze training oefen je met een keur aan werkvormen en methodieken. Ze helpen je in de spiegel te kijken en te zien hoe je handelt, waarom je zo handelt en welke andere mogelijkheden je hebt.

Aan de orde komen o.a.

- Samen in de spiegel kijken: terugblikken op je eigen praktijk om je te blijven ontwikkelen.
- De Cirkel 'Er Zijn' van VPTZ Nederland en diverse andere reflectiemethodieken: theorie, achtergronden en demonstraties van de werkvormen en veel zelf oefenen.
- Zelfstandig en in groepjes, oefenen met situaties uit je eigen vrijwilligerswerk.
- Je leert van elkaar door te zien hoe anderen in bepaalde situaties te werk gaan.

Resultaat

Na deze training heb je meer handvatten en werkvormen om goed te reflecteren. Daardoor ben je nog beter in staat goed te reageren in lastige situaties en aan te sluiten op de vraag van je cliënten en gasten.

Prachtige training! Jezelf de spiegel voorhouden is zo belangrijk! Deelnemer

Data	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Sept	Okt	Nov
Apeldoorn									14/15
Wassenaar			6/7						
Dwingeloo					20/21				
Oisterwijk									4/5

Zin in je leven

Wie zin geeft aan het leven, geeft ook zin aan de dood.

Antoine de Saint-Exupéry

Iedereen zoekt op zijn eigen manier naar zin en betekenis in zijn leven. Daarin wordt beïnvloed door je wortels en levenservaringen. En dat bepaalt mede hoe en waar je je steun en rust vindt; of je bang bent of niet; wat voor jou belangrijk is. Dat komt zeker ook aan de orde als het einde dichterbij komt. Voor een deel van de gasten en cliënten speelt religie en spiritualiteit daarin een grote rol. Om een goed beeld te krijgen van wat jij op het gebied van zingeving kan betekenen voor gasten/cliënten en naasten, gaan we bij de verschillende onderwerpen in eerste instantie op zoek naar zingeving en de betekenis daarvan voor jezelf en de anderen in de groep. Wat betekent het voor jou als vrijwilliger en hoe ga je daarmee om? En hoe kun jij van daaruit ondersteunend zijn naar gasten/cliënten en naasten?

Aan de orde komen o.a.

- Zingeving en de betekenis daarvan in jouw dagelijks leven.
- Hoe ben jij gevormd, welke wortels herken je in jezelf en wat is hun betekenis voor jou?
- Zingevingsvragen van gasten, cliënten en naasten rondom het levenseinde, wat kun je tegenkomen en hoe ga je daarmee om?
- Communicatie rond zingeving.
- Religie en spiritualiteit in de laatste levensfase en wat kun jij daarin betekenen.

Resultaat

Je hebt meer inzicht in de plaats van zingeving in de laatste levensfase. En je weet wat en wie jij daarin kunt zijn voor gasten, cliënten en hun naasten.

Dit geeft mij veel bagage voor de omgang met cliënten en hun zoektocht. Deelnemer

Data	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Sept	Okt	Nov
Soest					14/15				
Vasse				15/16					
Giethoorn								7/8	
Oisterwijk							10/11		

Voice dialogue: 'Ik en mijn ikken'

Je bent niet één, maar velen. Hal en Sidra Stone

Ieder mens kent wel verschillende stemmen in zichzelf die ieder voor zich hun woordje willen meespreken. De Pleaser, de Zorgzame moeder, de Doorzetter en de Pusher zijn bekende voorbeelden. Deze innerlijke stemmen bepalen mee hoe je handelt en maken ook dat je niet altijd even bewust kiest hoe je reageert op je omgeving. Daardoor doe je niet altijd datgene wat je ten diepste wilt. Welke stem spreekt? Wie zit er aan het stuur? En hoe kan je daar invloed op uitoefenen?

In deze module leer je de verschillende stemmen herkennen en onderscheiden. Van 'Ikken' die met regelmaat stevig van zich laten horen tot anderen die (stilaan) op de achtergrond zijn geraakt. En je ontdekt dat wat op de achtergrond is geraakt, je soms verrassend goed kan helpen.

Voice dialogue, ook wel de 'psychologie van de Ikken' genoemd, is een reflectiemethodiek die veel vrijwilligers aanspreekt. Het komt deels ook aan de orde in de training Reflectie (Module VI), maar deze module is er in zijn geheel aan gewijd.

Aan de orde komen o.a.

- Voice dialogue: welke stemmen zijn voor jou goeie bekenden en wat betekenen zij voor je?
- Welke stemmen zijn meer op de achtergrond en wil je vaker horen?
- Wat betekenen deze verschillende delen in

jou en hoe en wanneer tonen zij zich?

- Welke stemmen komen stevast naar voren in diverse praktijksituaties en wat zegt dat over jou?
- Hoe kun je in de dagelijkse praktijk met de verschillende stemmen omgaan?

Resultaat

Je bent je beter bewust van wat er in jou gebeurt als je voor bepaalde keuzes staat en je ziet meer keuzemogelijkheden. Daardoor kun je beter jezelf blijven in de contacten met gasten/cliënten en naasten.

* In deze training werken we met maximaal 12 deelnemers. Dat betekent dat de eigen bijdrage per deelnemer iets hoger is namelijk € 145,-.

Ik ben me bewuster van wat er speelt in mezelf en hoe tegenstrijdig dat kan zijn.

Ik kan daar nu wat meer de regie over nemen. Deelnemer

Data	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Sept	Okt	Nov
Soest									21/22
Heiloo									12/13
Wassenaar					22/23				
Dwingeloo					9/10				
Lochem			14/15						
Giethoorn								30/31	
Vasse				10/11					
Deurne							5/6		

Voice dialogue - vervolgtraining, verdieping

Soms roep ik mijn ikken bij elkaar.

Ik heb inmiddels al een aardig reservoir. Harrie Jekkers

Voice dialogue; over wat het is, hoe het werkt en wat je eraan kunt hebben hoeven we je niet veel meer te vertellen. Dat heb je immers gehoord, gezien, geoefend en ervaren in Module IX. Maar nu wil je meer, meer achtergronden en vooral meer oefenen en meer ontdekkingen doen in jezelf. Dat ga je hier vinden. Je gaat een lange dag verdiepend aan de slag met de verschillende aspecten van Voice dialogue.

Aan de orde komen o.a.

- Voice dialogue: met welke stemmen ben je na de vorige keer (vooral) aan de slag geweest?
- Vragen en ontdekkingen die zijn ontstaan na de vorige module.
- Stemmen op de achtergrond, met welke wil je in gesprek (wat heeft hij/zij jou te bieden)?
- Verschillende stemmen in je dagelijks leven en je vrijwilligerswerk.
- Stemmen naar voren halen en stemmen wat zachter zetten, kan dat? Hoe dan?!
- Oefenen, oefenen, oefenen ...

Resultaat

Je bent je weer wat beter bewust van wat er in jou gebeurt als je voor bepaalde keuzes staat en je ziet meer keuzemogelijkheden. Daardoor kun je beter bij jezelf blijven in de contacten met gasten/cliënten en naasten.

* Deze training wordt gegeven voor een kleinere groep (maximaal 12 in plaats van 16) én bestaat uit 3 dagdelen (ochtend/middag/avond). Daarom is de eigen bijdrage wat hoger dan bij een 1-daagse training van 2 dagdelen, namelijk € 110,-.

Deze Module is een vervolg op Module IX, dus alleen voor diegenen die module IX hebben gevolgd.

Data	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Sept	Okt	Nov
Soest							12		
Apeldoorn									4

Omgaan met dementie

Ik was haar naam vergeten, dus ik vroeg gewoon hoe ze altijd al had willen heten. Loesje

Mede omdat we gemiddeld steeds ouder worden, komt dementie vaker voor in onze maatschappij. Ook jouw cliënten/gasten en hun naasten kunnen lijden aan dementie. Hoe zij zich voelen en reageren wordt voor een deel bepaald door de manier waarop jij hen bejegt. Wat en hoe jij met hen omgaat heeft dus ook grote invloed op de sfeer en het welbevinden van mensen met dementie. Hoe doe je dat? Hoe reageer je op de symptomen van dementie en het bijbehorende gedrag?

Aan de orde komen o.a.

- Dementie: vormen, fases, symptomen en gedragingen die daarmee gepaard gaan.
- Dementie in de laatste levensfase.
- Communicatietechnieken die goed bruikbaar zijn in de omgang met mensen met dementie.
- Met behulp van een trainingsacteur veel oefenen met situaties uit de (eigen) praktijk.

Resultaat

Je kunt je beter inleven in het effect van dementie voor de stervenden en diens naasten. Je weet beter hoe je met hen moet communiceren, waardoor ieder tot zijn recht kan komen.

* In deze training wordt gewerkt met een trainer én een acteur. Dat betekent dat de eigen bijdrage per deelnemer iets hoger is, namelijk € 95,-.

Verhelderend en geruuststellend om te weten hoe je ook met dementerenden kunt omgaan.

Deelnemer

Data	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Sept	Okt	Nov
Soest				8					
Dwingeloo							26		
Wassenaar					8				
Oisterwijk									19

Vrijwilliger tussen beroepskrachten

Bij elkaar komen is een begin, bij elkaar blijven is vooruitgang, met elkaar samenwerken is succes. Henry Ford

Soms is het thuis of in het hospice moeilijk als vrijwilliger je positie te bepalen in relatie tot de beroepskrachten. Dat kan, hoe de aanwezigheid van de verpleegkundigen ook is geregeld, de samenwerking lastig maken. Jij bent vrijwilliger en zij hebben meer bevoegdheden en vaak meer medische kennis. Zij dragen de eindverantwoordelijkheid voor de verpleegkundige zorg, jij wilt er zo goed mogelijk zijn voor de gasten. De kwaliteit van zorg die jullie samen bieden aan gasten/cliënten en naasten, hangt voor een groot deel af van jullie onderlinge waardering en afstemming. Die afstemming vraagt om wederzijds respect, openheid, reflectie en feedback geven en ontvangen.

Deze training biedt je verschillende werkvormen en methodieken om in de spiegel te kijken en te zien hoe je handelt, waarom je zo handelt, welke andere (effectievere) mogelijkheden je hebt en wat jij nodig hebt om de samenwerking met de beroepsmatige zorg optimaal te laten verlopen.

- Open samenwerken, het belang en de kunst van feedback geven en ontvangen.
- Reflectiemethodieken en daarin werken met eigen praktijkervaringen.

Resultaat

Je bent beter in staat de samenwerking met verpleegkundigen en andere beroepskrachten soepel te laten verlopen. Je weet waar je staat en draagt vanuit jouw positie bij aan de kwaliteit van de zorg.

Aan de orde komen o.a.

- Kenmerken van jouw positie en verantwoordelijkheid in relatie tot verpleegkundigen en andere beroepskrachten.
- Wederzijdse beeldvorming en het effect daarvan.

Helderheid en duidelijkheid over mijn positie - dat is wat ik nodig heb. Deelnemer

Data	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Sept	Okt	Nov
Soest									26/27
Apeldoorn					20/21				

Complementaire zorg

When you touch a body, you touch the whole person, the intellect, the spirit, and the emotions. Jane Harrington

Complementaire zorg betekent letterlijk 'aanvullende zorg'. Juist in de laatste levensfase waarin pijn en ongemak de overhand kunnen hebben, biedt complementaire zorg een eigen route naar ontspanning, verlichting en meer comfort. Door toepassing van deze aanvullende interventies zoals massage, muziek, geuren en etherische oliën bevordert je gevoelens van ontspanning, rust en balans.

Dichtbij mogen en kunnen komen, vraagt van jou een uiterst zorgvuldige afstemming op de ander en op jezelf. Welke houding van jou als vrijwilliger is nodig bij het geven van deze aanvullende zorg bij gast/cliënt? Door oefenen en het zelf ervaren ontdek je de waarde van deze zorg voor de cliënt/gast maar ook voor jezelf.

- Hoe pas je de verschillende vormen van complementaire zorg toe, rekening houdend met de mogelijkheden van de cliënt/gast?

Resultaat

Na deze training heb je meer achtergrondinformatie over verschillende vormen van complementaire zorg. En je weet beter wat de waarde is van deze zorg voor een stervende cliënt/gast en voor jezelf in verbinding met de ander.

Aan de orde komen o.a.

- Achtergronden, principes en vormen van complementaire zorginterventies.
- Hoe stem je goed af op de ander en zorg je dat de cliënt/gast de regie houdt?
- Wat betekent aanraken, dichtbij komen, voor de ander en voor jezelf?
- Bij welke palliatieve symptomen zijn welke complementaire interventies passend?

Ik wil graag nog meer betekenen voor mensen. Hoe doe ik dat?

Dat wil ik graag leren. Deelnemer

Data	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Sept	Okt	Nov
Soest							24		
Giethoorn					13				
Apeldoorn								31	

Zorgvuldig signaleren, werken met aandacht

Het grootste geschenk dat je iemand kan geven is oprechte aandacht. John Locke

Zorgvuldig signaleren wat speelt bij de ander is een belangrijk onderdeel in de zorg voor gasten/cliënten. En dat geldt zeker voor jou als vrijwilliger thuis of in het hospice. Want, omdat jij als vrijwilliger vaak in nauw contact staat met gasten/cliënten en naasten, vervul je in je nabij-zijn en al je activiteiten, een grote rol in de signalering van wat belangrijk kan zijn in de zorg.

'Waarnemen' doe je de hele dag door, met al je zintuigen. Waar je je vaak niet bewust van bent, is dat je lang niet alles wat om je heen gebeurt bewust waarneemt. En, belangrijker nog, dat wie je bent en hoe je bent gevormd, jouw waarnemen in hoge mate kleurt en bepaalt.

Zorgvuldig signaleren daagt je daarmee uit op twee gebieden; meer aandacht en oefening in zien, horen en voelen wat speelt bij de ander, en je tegelijkertijd bewust zijn van wat dat bij jou oproept en hoe dat jouw waarneming beïnvloedt en je kan afleiden in je aandacht voor de ander. Met aandacht nabij-zijn, werken met aandacht, is een doorgaande ontwikkeling.

Aan de orde komen o.a.

- Bewust zijn van eigen 'kleuring' van waarnemingen en wat (in jou) je waarnemen beïnvloedt.
- Oefenen in scherper kijken, luisteren en voelen.
- Dubbele aandacht, beter onderscheid zien in 'wat is van mij en wat is van de ander...'
- Wat heb je nodig om te groeien?
- Zorgvuldig kunnen waarnemen en doorgeven, rapporteren.
- Vragen, behoeftes, problemen en/of worsteling herkennen, erkennen en doorgeven.

Resultaat

Je bent beter in staat goed af te stemmen op wat bij de ander leeft en signalen op te pakken waar (mogelijk) aandacht voor nodig is.

Ik dacht dat ik best wel scherp kon kijken, maar er is zoveel wat ik niet zie bij de ander en bij mijzelf. Deelnemer

Data	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Sept	Okt	Nov
Apeldoorn				9/10					
Heiloo							18/19		
Lochem									5/6
Deurne				15/16					

Omgaan met lastig gedrag

Het lijkt altijd onmogelijk tót het is verwezenlijkt. Nelson Mandela

Waarschijnlijk herken je dit; dat je het liefst niet die kamer binnen gaat, omdat je 'toch niets goed kunt doen'. Of dat je wel eens bang bent voor die cliënt die zo hard kan schelden en schreeuwen. En als je heel eerlijk bent, irriteert het je als die ene gast voor de zoveelste keer belt voor eigenlijk niets.

In je werk als vrijwilliger kom je dit gedrag tegen bij gasten/cliënten en mantelzorgers. Mensen die over jouw grenzen gaan. Hoe kun jij goed voor jezelf zorgen, je grenzen aangeven en tegelijkertijd de zorg blijven bieden die je zou willen?

In deze Module staat 'omgaan met lastig gedrag' in al zijn aspecten centraal. Je krijgt de kans bij jezelf te onderzoeken hoe jij omgaat met jouw grenzen. Je gaat oefenen met een trainingsacteur en ontdekken hoe jij beter met 'lastig gedrag' kunt omgaan.

Resultaat

Je hebt meer inzicht in hoe jij omgaat met voor jou lastig gedrag van cliënten/gasten en mantelzorgers. Je hebt nieuwe manieren gevonden in hoe je goed voor jezelf kunt zorgen en tegelijkertijd die zorg kunt bieden die je wilt. Je voelt je zekerder in het omgaan met cliënten/gasten die lastig gedrag vertonen en kent hierin je grenzen.

NB In verschillende VPTZ trainingen zijn sommige onderdelen van deze training al aan de orde geweest. Nu oefen je nog intensiever met behulp van verschillende werkvormen.

* In deze training wordt gewerkt met een trainer én een acteur. Dat betekent dat de prijs per deelnemer iets hoger is, namelijk € 95,-.

Aan de orde komen o.a.

- Wat ervaar jij als lastig gedrag, wanneer wordt het spannend voor jou?
- De waarnemingsposities van N.L.P. en hoe pas je die toe?
- Beschermingsmechanismen en hoe ze werken.
- Oefenen met ingebrachte casuïstiek met behulp van een trainingsacteur.

Data	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Sept	Okt	Nov
Soest									28
Apeldoorn			19						

Kookvrijwilligers

Smaak is geen kwestie van meerderheid. Gerard Walschap

Kookvrijwilligers werken in dezelfde omgeving als vrijwilligers aan het bed, maar zij hebben een ander takenpakket met eigen uitdagingen. In deze training kijken we onder andere naar waar het werkelijk om gaat bij het koken voor gasten van het hospice.

Waar gaat het voor de gasten uiteindelijk om bij het eten en wat kun je daarin betekenen voor hen met wat jij aanbiedt en hoe je dat doet. Wanneer is voor jou een kookdienst een geslaagde dienst en hoe faciliteert de organisatie jou hierin? Verder onderzoeken we waarden en normen die hierbij een rol spelen en welke specifieke kwaliteiten dat van jou vraagt.

We sluiten de training af met een praktisch gedeelte. Een kok van 'Smaak van het Huis', die gespecialiseerd is in het koken voor ernstig zieken, behandelt het thema 'Eten en drinken in de laatste levensfase' en wat je zoal kunt tegenkomen. Onder zijn begeleiding gaan we koken, worden er gaandeweg tips en trucs uitgewisseld en gaan we samen genieten van onze zelfbereide avondmaaltijd.

Aan de orde komen o.a.

- Waar gaat het om bij het koken in een hospice?
- Wat motiveert jou en waar gaat het jou om in jouw rol als kookvrijwilliger?
- Zijn de taken en verantwoordelijkheden duidelijk voor jou?

- Hoe stem je af op de wensen van de diverse gasten (en eventuele families) en kun je deze wensen dan ook waarmaken?
- Hoe verloopt de samenwerking tijdens je kookdienst, wat gaat goed en wat kan beter?
- Wat heb jij nodig om goed te functioneren en waar wil je meer ondersteuning in?
- Praktische oefening en uitwisseling van de theorie en praktijk rondom het koken.

Resultaat

Je hebt meer inzicht in jouw rol als kookvrijwilliger en in de uitdagingen waar je mee te maken hebt. Hierdoor ben je in staat beter in te spelen op veranderende situaties en wisselende verwachtingen. Je hebt door uitwisseling van praktische tips en trucs met elkaar en de input van een gespecialiseerde kok handvatten gekregen om je kookdienst verder te optimaliseren.

* Deze training is inclusief het koken met een kok en aansluitend de maaltijd. Daarom is de eigen bijdrage iets hoger dan voor andere 1-daagse trainingen, namelijk € 110,-.

Data	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Sept	Okt	Nov
Driebergen				11			19		

In company trainingen

Met In company trainingen hebben vrijwilligers de kans om zich verder te ontwikkelen en tegelijkertijd te werken aan een goede verstandhouding en ontwikkeling van het team. Door het een en ander te delen leren ze elkaar beter kennen. En dat zie je terug in de dagelijkse praktijk.

gericht zijn op goede onderlinge samenwerking en verstandhouding. Voor alle In company trainingen geldt dat wij ze op sommige punten nog kunnen aanpassen aan uw specifieke wensen. Vooraf komt de trainer altijd naar u toe om dat te bespreken en met een voorstel te komen.

Belangstelling?

Wacht niet te lang; het aantal In company trainingen dat gesubsidieerd wordt, is beperkt. Elke lidorganisatie kan maximaal twee groepen per jaar afnemen. Neem contact op met het trainingssecretariaat van de VPTZ Academie: training@vptz.nl of bel 033 - 760 10 70.

De VPTZ Academie biedt in 2019 opnieuw mogelijkheden om In company trainingen te organiseren. Net als in het verleden kunnen dit de reguliere VPTZ-trainingen zijn. Daarnaast hebben wij enkele trainingen ontwikkeld die alleen geschikt zijn om In company te doen, omdat ze vooral

Voor In company trainingen zijn met name de volgende reguliere VPTZ-modules geschikt:

Module I	Afstemming op de ander
Module II	Balans in verlies
Module III	Dichtbij jezelf, dichtbij de ander
Module IV	Waarden en normen en je eigen persoonlijkheid
Module XI	Omgaan met dementie
Module XII	Vrijwilliger tussen beroepskrachten
Module XIII	Complementaire zorg
Module XIV	Zorgvuldig signaleren, werken met aandacht
Module XV	Omgaan met lastig gedrag
Module XVI	Kookvrijwilligers

De volgende trainingen worden uitsluitend In company gegeven (zie hierna):

Module A	Samenwerken in het hospice
Module B	Feedback geven en ontvangen
Module C	Werken vanuit 'de bedoeling'

Groepsgrootte:	16 personen
Eigen bijdrage 1-daagse training:	€ 70,- per deelnemer, alles inbegrepen.
Eigen bijdrage 2-daagse training:	€ 130,- per deelnemer, alles inbegrepen.

Voor de training voor 'Kookvrijwilligers' is de eigen bijdrage € 120,- per persoon, omdat deze training 3 dagdelen beslaat en vanwege de inzet van de kok en de huur van een kookstudio. Bij de training 'Omgaan met dementie' en 'Omgaan met lastig gedrag' komt er een extra bedrag van € 250,-, respectievelijk € 500,- bij voor de inzet van een acteur.

Samenwerken in het hospice

In hospices werken veel verschillende mensen met een grote diversiteit aan achtergronden en karakters. Het vraagt nogal wat van een team in een hospice om goed op elkaar afgestemd te blijven. Steeds investeren in en bouwen aan een goede teamsfeer is daarbij van groot belang. Bijvoorbeeld door middel van een regelmatige gezamenlijke afstemming op de samenwerking. In deze 1-daagse training gaat de groep onder begeleiding van een trainer hiermee aan de slag.

Aan de orde kunnen komen o.a.

- Diverse teamoefeningen.
- Wat gaat goed en wat kan beter?

- Omgangsregels en groepsnormen:
  - wat vinden we belangrijk?
  - herijken en hernieuwen van bestaande afspraken.
- Omgaan met de diversiteit binnen het team.
- Wat draagt ieder bij in de teamsfeer?

Resultaat

Het team heeft met elkaar duidelijkheid gekregen over de manier waarop het wil samenwerken, welke omgangsvormen ze willen hanteren en welke gedragsnormen daar bij horen. Dit bevordert de goede samenwerking in het hospice en vermindert onderlinge onduidelijkheid en irritaties.

Feedback geven en ontvangen

Hoewel wij als Nederlanders bekend staan om onze directheid, vinden we het toch moeilijk om feedback op een goede manier te geven én te ontvangen. Het gaat er daarbij om of je bereid bent om van anderen te horen wat hen opvalt en wat goed gaat en wat beter kan. Of je jezelf wilt laten zien aan anderen. Maar ook: ben je bereid om anderen te helpen zien wat zij goed doen en wat beter kan? Openheid, zowel over jezelf als over de ander is daarbij van belang. Samen bouw je aan een cultuur waarin je elkaar kunt aanspreken en erop kunt vertrouwen dat dit veilig kan.

Aan de orde komen o.a.

- Welke drempels ervaar jij in het feedback geven?

- Manieren waarop je meer vertrouwen krijgt om je uit te spreken, zowel positief als negatief.
- Ontdekken hoe belangrijk het is voor de samenwerking om te weten wat je aan elkaar hebt en hoe mooi het is om iets aan elkaar terug te geven.
- Oefenen met verschillende situaties uit de praktijk.

Resultaat

Deelnemers zijn beter in staat onderling open en assertief te zijn. Dit komt ten goede aan de sfeer en het werkplezier.

Werken vanuit 'de Bedoeling'

Je herkent het vast wel; gedoe onderling. Het kan over van alles gaan: hoe zijn de handdoeken gevouwen, hoe staan de kopjes in de kast, wie doet de boodschappen, wie doet wat als je samen dienst heb. In elke organisatie schuurt het wel eens en ben je het niet eens over de aanpak. Als dat gebeurt komen de mailtjes en vragen van de vrijwilligers om meer regels, protocollen en afspraken, die houvast moeten geven.

Goede afspraken en systemen zijn natuurlijk van belang, zij geven sturing aan de samenwerking. Maar voor je het weet werk je vooral vanuit de systemen en niet meer vanuit 'waar het om gaat', dat wat je samen drijft, 'de bedoeling'. Terwijl juist dat de ziel, de kern, het houvast moet zijn die je richting geeft in de zorg. Hoe keer je terug naar werken vanuit de bedoeling als fundament, de drijvende bezielende kracht?

Aan de orde komen o.a.

- Waar gaat het jou om in je vrijwilligerswerk, wat drijft je?
- Wat drijft jullie als organisatie, waar gaat het om, wat is de bedoeling van het werk?
- Theorie en toepassing van 'Verdraaide organisaties'; over bedoeling, leefwereld en systeemwereld.
- Wat betekent dat in jouw werk, wat is jouw rol daarin?

Resultaat

Na deze training besef je weer waarom je samen doet wat je doet in de palliatieve zorg. En hoe belangrijk het is dat je samen verbonden blijft met wat de organisatie drijft en van daaruit je werk vorm en inhoud geeft.

Maatwerktrainingen

Alle trainingen van de VPTZ Academie kunnen voor uw organisatie ook in de vorm van maatwerk gegeven worden. In dat geval wordt de training helemaal volgens uw wensen vormgegeven. Het kan een mix zijn van een aantal trainingen, maar het kan ook een hele nieuwe training zijn. De betreffende trainer overlegt met u wat u wilt en maakt dan een daarbij passend programma. Maatwerktrainingen vallen niet onder de subsidie die VPTZ voor de trainingen ontvangt. U

betaalt de werkelijke kosten. Wel organiseren wij de hele training voor u en u kunt gebruik maken van de afspraken die wij hebben met hotels en trainers.

Wilt u dat?

Neem dan contact op met de VPTZ Academie om de mogelijkheden te bespreken. Mail naar training@vptz.nl of bel 033 - 760 10 70

Introductie cursus VPTZ

Elke vrijwilliger begint, voor hij ingezet wordt, met de Introductie cursus VPTZ. Deze wordt doorgaans door de lokale organisatie georganiseerd.

De cursus bestaat uit de onderdelen:

- Vrijwilliger bij VPTZ
- Palliatieve terminale zorg: fundamenten, geschiedenis en organisatie
- Communicatie
- Verlies, dood en rouw
- Veiligheid en hygiëne bij de verzorging
- Zingeving
- Euthanasie en palliatieve sedatie

Met deze training ben je als vrijwilliger goed voorbereid op het werk dat je gaat doen voor VPTZ. Je ontdekt wat het werk inhoudt, wat je zoal tegen kunt komen en wat van jou wordt verwacht. De training geeft je ook inzicht of het VPTZ-vrijwilligerswerk bij jou past. Voorafgaand aan de training krijg je een inlogcode voor de online zelfstudie. Daarmee bereid je je voor op de trainingsbijeenkomsten en kan je achteraf het materiaal nog eens inkijken.

Voor coördinatoren:

Mocht je als coördinator zelf de training niet kunnen of willen geven, dan kun je een coördinator van een andere VPTZ-organisatie vragen om dat te doen. Je kunt hiervoor ook de VPTZ Academie

benaderen. Wij brengen je dan in contact met één van de VPTZ-trainers, die de introductie-training voor jullie kan verzorgen.

Wil je in de toekomst graag zelf de Introductie-training geven, dan kun je je inschrijven voor de training 'Opleiden van vrijwilligers', module 3 voor coördinatoren.

Als je een Introductie cursus gaat organiseren, dan vul je een aanvraagformulier in op <https://vptz.allsolutions.nl>. De VPTZ Academie maakt de cursus aan in de zelfstudieomgeving en je ontvangt een inlogcode. Hierna log je in en voeg je zelf deelnemers toe aan de cursus.

Er is een gratis docentenhandleiding beschikbaar voor degenen die de Introductie cursus geven. Als je een Introductie cursus aanvraagt, ontvangt de trainer de docentenhandleiding per mail. Deze is ook los te bestellen via onze ledensite (onder diensten/producten). Als de training is gegeven in combinatie met de zelfstudie, ontvangen de vrijwilligers een certificaat. Deze kun je kosteloos bestellen via de ledensite: www leden.vptz.nl.

Heb je te weinig nieuwe vrijwilligers om een introductie cursus te organiseren? Dan kunnen ze ook naar een landelijke cursus van de VPTZ Academie. Ga voor meer informatie naar pag. 8.

Prijzen

Introductie cursus VPTZ - online zelfstudie:	€ 15,- per deelnemer
Docentenhandleiding:	Gratis
Certificaten Introductie cursus VPTZ:	Gratis (alleen bij gebruik van de online VPTZ-zelfstudie)

Aanmeldingsprocedure

Vrijwilligers kunnen door de coördinator online worden aangemeld via:

<https://vptz.allsolutions.nl>

Als je inlogt zie je direct het aantal beschikbare plaatsen per training en de historie van de deelnemers van je eigen organisatie. Bevestigingen ontvang je digitaal en je ziet of een deelnemer definitief geplaatst is.

Het secretariaat van de VPTZ Academie is uiteraard graag bereid je te ondersteunen. Mocht je niet meer over de handleiding voor het aanmelden van deelnemers beschikken, dan kun je deze opnieuw bij ons aanvragen. Wij zijn van maandag t/m vrijdag van 9.00 tot 17.00 uur telefonisch bereikbaar op 030 - 760 10 70. Ook kunt je je vragen mailen naar training@vptz.nl.

Tarieven en voorwaarden

Tarieven en voorwaarden

Zie pag. 18 - 19 aan de andere zijde van deze brochure.

Annuleringsvoorwaarden

Zie pag. 20 aan de andere zijde van deze brochure.

Algemene voorwaarden

Zie pag. 21 t/m 23 aan de andere zijde van deze brochure.